

EED II będzie implementowana – czy i jakie zmiany czekają odbiorców ciepła?

Termin implementacji do polskiego prawa dyrektywy 2018/2002/UE z 11 grudnia 2018 r. w sprawie efektywności energetycznej mija 25 czerwca br., a ze strony resortu właściwego w sprawach energii nie ma informacji, czy problem rozliczania kosztów ciepła w takich budynkach będzie w Polsce kompleksowo uregulowany. Na temat zapisów dyrektywy i przepisów implementujących z prezesem zarządu Stowarzyszenia ds. Rozliczania Energii – Kazimierzem Dudzińskim – rozmawia Sabina Augustynowicz.

Sabina Augustynowicz: W numerze 3/2019 naszego miesięcznika opublikowaliśmy Pana artykuł pod obiecującym tytułem: *Nowa dyrektywa pomoże oszczędnie korzystać z ciepła w budynkach mieszkalnych. Minął ponad rok i nadal nie wiemy, czy i kiedy polskie przepisy będą dostosowane do postanowień tej dyrektywy. Wasze stowarzyszenie zawsze było blisko resortu opracowującego w minionych latach projekty przepisów z zakresu rozliczania kosztów ciepła w budynkach mieszkalnych, przedstawialiście różne projekty i wnioski w tym zakresie; jak aktualnie wygląda sytuacja?*

Kazimierz Dudziński: Aby przypomnieć inicjatywy Stowarzyszenia ds. Rozliczania Energii w tym zakresie, potrzebny byłby odrębny wywiad – jest tego dużo, poczynsz od nowelizacji art. 45a ustawy Prawo energetyczne w 2005 r. W tej ważnej sprawie m.in. zorganizowane zostało – przy naszym aktywnym udziale – dziesięć konferencji naukowo-technicznych (informacje na naszej stronie www.irkom.org.pl/konferencje).

Ówczesne Ministerstwo Gospodarki czyniło przygotowania do kompleksowej regulacji rozliczania kosztów ciepła w budynkach wielolokalowych. W 2008 r. na potrzeby tego resortu opracowaliśmy analizę uregulowań w wybranych krajach UE. W 2010 r. Minister Gospodarki powołał wówczas zespół doradczy do spraw związanych z regulacją rozliczania kosztów ogrzewania w budynkach wielolokalowych. Przygotowano nawet kilka wersji nowelizacji przepisów.

SA: Ale przez kolejne kilka lat nic się w tych sprawach nie działo; dopiero w 2016 r. ustawą o efektywności energetycznej znówelizowany został art. 45a ustawy Prawo energetyczne. Na temat wadliwości tych regulacji na łamach „Administratora” publikowaliśmy artykuły, wypowiadali się specjaliści. Krytyczne opinie w tej sprawie przedstawiało także wasze stowarzyszenie.

KD: Sądzę, że właśnie te opinie spowodowały, że resort energii w grudniu 2017 r. powołał grupę roboczą, składającą się z przedstawicieli różnych instytucji i organizacji, w celu przygotowania wytycznych (zaleceń) dla zarządców budynków, jak interpretować i stosować w praktyce znówelizowany art. 45a ustawy Prawo energetyczne. Odbyło się sześć posiedzeń tej grupy, ostatnie w dniu 18 grudnia 2018 r. W pracach tej grupy, aktywny udział brali specjaliści naszego stowarzyszenia. Końcowy dokument zawierający zalecenia został opracowany – nie został jednak zaakceptowany przez kierownictwo resortu i nie został opublikowany.

SA: W następnym, 2019 roku nic w tej sprawie się jednak nie wydarzyło. Tymczasem pojawiła się kolejna dyrektywa unijna z grudnia 2018 roku. Czy tym razem zarządcy budynków mogą oczekiwać, że problem rozliczania kosztów ciepła w budynkach mieszkalnych zostanie kompleksowo uregulowany?

KD: Dyrektywa 2012/27/UE oraz jej nowelizacja z 11 grudnia 2018 r. stanowią nowe podejście do zagadnienia efektyw-

ności energetycznej, w tym do rozliczania kosztów ciepła w budynkach mieszkalnych. Z tekstem znówelizowanej dyrektywy oraz jej omówieniem można zapoznać się na stronie www.irkom.org.pl/opinie. Z uwagi na kolejne zmiany organizacyjne w resortach, aktualnie dział energia jest w strukturze Ministerstwa Klimatu i w tym resorcie przygotowana jest implementacja w/w dyrektywy do polskiego prawa. Organizatorzy posiadają bogaty materiał z posiedzeń wspomnianej grupy roboczej; ponadto w marcu br. zwrócili się do naszego stowarzyszenia o dane liczbowe, dotyczące urządzeń zainstalowanych w budynkach mieszkalnych wielolokalowych w Polsce, przeznaczonych do rozliczania kosztów zużycia ciepła oraz wody w lokalach takich budynków. Informacje takie dostarczyliśmy. Z uzyskanej przez nas informacji wynika, że prace nad projektem nowelizacji ustawy są w końcowym etapie. Po zakończeniu konsultacji międzyresortowych projekt ustawy będzie zamieszczony w Wykazie Prac Legislacyjnych i Programowych Rady Ministrów. W następnym etapie planowane są konsultacje publiczne.

SA: Czyli dyrektywa będzie implementowana. Dla zarządców budynków mieszkalnych to dobra wiadomość. Pozostaje jednak pytanie, czy będą to przepisy kompleksowo regulujące w Polsce rozliczanie kosztów ciepła w takich budynkach?

KD: O tym będziemy się wypowiadać po zapoznaniu się z projektem przepisów. Z naszych informacji wynika, że przygoto-

Znówelizowana dyrektywa – to nowe podejście do zagadnienia efektywności energetycznej, w tym do rozliczania kosztów ciepła w budynkach.

wości energetycznej, w tym do rozliczania kosztów ciepła w budynkach mieszkalnych. Z tekstem znówelizowanej dyrektywy oraz jej omówieniem można zapoznać się na stronie www.irkom.org.pl/opinie.

Z uwagi na kolejne zmiany organizacyjne w resortach, aktualnie dział energia jest w strukturze Ministerstwa Klimatu i w tym resorcie przygotowana jest implementacja w/w dyrektywy do polskiego prawa. Organizatorzy posiadają bogaty materiał

waniem projektu ustawy zajmują się kompetentne osoby w nowym Departamencie Ciepłownictwa Ministerstwa Klimatu, a to daje nadzieję, że dyrektywa będzie odpowiednio implementowana. Przy okazji trzeba podkreślić, że Resort Klimatu nadal wysoką rangę sprawom energii. Zarządzeniem ministra klimatu z 26. maja br. utworzono trzy departamenty odpowiednio: elektroenergetyki, ciepłownictwa, odnawialnych źródeł energii, które będą zajmować się energią w różnych

aspektach. W ciągu dwóch tygodni mają być opracowane szczegółowe zakresy kompetencji tych departamentów. Odbiorcy ciepła w budynkach mieszkalnych mają prawo oczekiwać, że zagadnienie rozliczania kosztów ciepła w takich budynkach jest w dobrych rękach.

SA: *Czasu na implementację jest niewiele, w dyrektywie są też zapisane terminy ważne dla zarządców budynków – proszę przypomnieć, jakie to ustalenia.*

KD: Szczegółowo przedstawiamy to na naszej stronie, ale dla przypomnienia: do 25.06.2020 r. przewidziano implementację postanowień dyrektywy do przepisów krajowych, czyli jest to termin opracowania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych.

Po 25.10.2020 r. dyrektywa przewiduje montaż nowych liczników i podzielników, zapewniających zdalny odczyt. Rachunki rozliczeniowe po tym terminie będą musiały zawierać więcej informacji i elementów graficznych o użyciu. Ponadto, informacje o rozliczeniach lub o zużyciu w oparciu o rzeczywiste zużycie z liczników lub odczyty podzielników będą musiały być udostępniane użytkownikom lokali nie rzadziej niż raz na kwartał – na żądanie, lub – przy rozliczeniach elektronicznych – dwa razy w roku;

Od 1 stycznia 2022 roku natomiast – gdy zostaną już zamontowane liczniki umożliwiające zdalny odczyt lub podzielniki – informacje o rozliczeniach lub o zużyciu albo odczyty podzielników będą musiały być udostępniane użytkownikom lokali nie rzadziej niż co miesiąc;

Terminem granicznym dla montażu liczników i podzielników, spełniających funkcję zdalnego odczytu lub zamiany na inne, spełniające taką funkcję, będzie w styczniu

2027 roku. Wymogi te, a także terminy ich zastosowania będą zdecydowanie korzystne dla zarządców budynków, a w szczególności dla użytkowników lokali; ich uprawnienia zostały bowiem znacząco wzmocnione.

Należy także podkreślić, że specjalistyczne wymagania dyrektywa stawia przede wszystkim urządzeniom oraz systemom rozliczania kosztów ogrzewania, ale także podmiotom (firmom) świadczącym przedmiotowe usługi. Takim wymogom mogą sprostać tylko firmy posiadające duży potencjał techniczny i osobowy, ale także działające w oparciu o specjalistyczne ośrodki badawcze. Trzeba jednak wskazać, że postanowienia nowej dyrektywy, chociaż kładą nacisk na stosowanie nowych technologii w systemach rozliczeń, nie wprowadzają rewolucji dla odbiorcy ciepła w jego lokalu. Już dzisiaj stosowane są na dużą skalę nowoczesne podzielniki elektroniczne z możliwością zdalnego odczytu i stwarzające inne udogodnienia dla użytkownika w lokalu. Ważne jest, aby nowoczesne systemy rozliczeń objęły wszystkie wielolokalowe budynki mieszkalne. W tym zakresie dyrektywa stanowi szansę na realizację w Polsce tego zadania.

SA: *Jakie z tego wynikają wnioski, zwłaszcza dla zarządców budynków?*

KD: Moim zdaniem, należałoby rozważyć różne aspekty, także wynikające z pandemii koronawirusa; a mianowicie:

W sytuacji, kiedy pandemia koronawirusa doprowadzi w kraju do problemów gospodarczych na dużą skalę, w tym m.in. do wzrostu bezrobocia, zmniejszenia siły nabywczej znacznej części ludności, koszty utrzymania mieszkań w tym zwłaszcza koszty ogrzewania będą stanowić większy niż dotychczas ciężar finansowy. W tych warunkach ra-

cjonalne użytkowanie ciepła w budynkach mieszkalnych wielolokalowych, będzie mieć większe niż dotąd znaczenie. Wprowadzenie powszechnego opomiarowania budynków i lokali, rozliczanie kosztów według zużycia oraz wprowadzenie odpowiedniego systemu edukacji odbiorców ciepła może ten problem złagodzić. Ten kto będzie chciał płacić mniej za ogrzewanie swojego mieszkania chętnie skorzysta z możliwości jakie stwarza system rozliczania według rzeczywistego zużycia a nie według powierzchni lokalu, co stanowi przesłankę do marnotrawstwa energii – brak bowiem motywacji do oszczędzania.

Zarządcy budynków wielolokalowych, którzy aktualnie podejmują decyzje o zakładaniu ciepłomierzy lokalowych lub podzielników kosztów ogrzewania, działają racjonalnie; montowane podzielniki kosztów ogrzewania powinny być tylko elektroniczne ze zdalnym odczytem,

W sytuacji, kiedy w budynku aktualnie zainstalowane są podzielniki cieczowe, należałoby przejść na podzielniki elektroniczne ze zdalnym odczytem w celu uniknięcia wchodzenia do mieszkań, a tym samym zachowania należytego dystansu społecznego; termin oraz warunki takiej zamiany należy dostosować do warunków miejscowych.

W tych budynkach, gdzie koszty ogrzewania lokali rozliczane są według powierzchni, a nie według zarejestrowanego zużycia, ich zarządcy powinni mieć na uwadze, że jeśli przepisy krajowe wejdą w życie w terminie określonym w dyrektywie albo nieco później, mogą być trudności z ich realizacją. Powinni więc w krótkim czasie zacząć instalować nowoczesne urządzenia do rozliczania kosztów ogrzewania oraz kosztów przygotowania ciepłej wody użytkowej.

SA: *Dziękuję za rozmowę.*